

Ko ho'o Ngaahi Totonu mo e Ngaahi Fatongia 'i He Taimi 'oku Ke Ma'u Ai 'a E Ngaahi Tokoni 'oku fai 'e Aging and Long-Term Support Administration (Pule'i ā e Toulekeleka mo e Tokoni Taimi Loloa) (AL TSA) mo e Developmental Disabilities Administration (Pule'i 'o e Ngaahi Faingata'a'ia Fakaesino) (DDA)

HINGOA 'O E KALAIENÍ

FIKA ID 'O E ACES

Lava ke ma'u e Ngaahi Tokoni

'Oku ke ma'u 'a e totonu ke fili mei he ngaahi ouau 'oku ke fe'unga ke ma'u. 'Oku loto tau'ataina 'a e ngaahi tokoni. Ko e ngaahi ouau 'oku Aging and Long-Term Support Administration (Pule'i ā e Toulekeleka mo e Tokoni Taimi Loloa) (AL TSA) mo e Developmental Disabilities Administration (Pule'i 'o e Ngaahi Faingata'a'ia Fakaesino)(DDA) 'e lava ke 'ikai tokoni'i koe 'e ho'o ngaahi fie ma'u kotoa.

AL TSA mo e DDA 'oku ne 'oatu ha ngaahi tokoni 'i he:

- Ko ha 'api 'o e Famili 'o e Kakai Lalahi, Tokoni Ki He Feitu'u 'oku Nofo Ai, Feitu'u 'o e Ngaahi Tokoni Fakaneesi, Fale 'o e Kau Toulekeleka, 'api 'o e Fanau, 'Api 'o e Fanau Kuo 'osi Laiseni; Ngaahi 'Api 'o e Kulupu DDA, Ngaahi 'api Ako Fakakulupu, ICF/IDs; PE
- 'Api 'o ha taha. **Fakatokanga'i ange:** AL TSA mo e DDA 'oku 'ikai ke ne 'omi ha houa 'e 24/aho ki hono tokanga'i fakatautaha 'i he 'api 'o ha taha. Kapau 'oku fie ma'u ke tokanga'i ha houa 'e 24 pea 'e lava leva ke fakakaukau'i ha ngaahi fili kehe.

Ko ho'o AAA Case Manager, DDA Case Resource Manager, pe HCS Mataotao 'i he Ngāue Tokoni Fakasōs 'oku ui ko e **tokotaha ngaue** 'i he fakamatala ko 'eni.

Ko Ho'o Ngaahi Totonú

'Oku 'i ai ho'o totonu ke:

- Anga faka'eieiki, faka'apa'apa pea 'ikai filifilimanako;
- Ma'u ha fakamatala fekau'aki mo koe na'a ke tauhi fakafaituitui 'i he ngaahi fakangatangata 'o e ngaahi lao mo e ngaahi lao DSHS;
- 'Oua na'a ngaohikovia, ta'etokanga'i, ngāue 'aki fakapa'anga, pe li'aki. Ke ma'u ha fakamatala ki he ngaahi fo'i lea ko 'eni, hū ki he:
<https://www.dshs.wa.gov/altsa/home-and-community-services/types-and-signs-abuse>. Kapau 'oku ngaohikovia koe pe ko ha taha 'oku ke 'ilo'i 'oku ngaohikovia, ta'etokanga'i pe exploited, kataki 'o telefoni DSHS ta'etotongi 'i he 1-866-(End Harm)/1-866-363-4276 ke talanoa mo ha taha ngaue te ne lava 'o tokoni'i koe;
- 'Ai ke faka'apa'apa'i ho'o koloa;
- Fakamatala ki he ngaahi tokoni kotoa te ke lava 'o ma'u mo fai ha ngaahi fili fekau'aki mo e ngaahi ngaue 'oku ke fie ma'u pe 'ikai ke ke fie ma'u;
- Ngaue fakataha mo ho'o tokotaha ngaue 'i hono palani ho'o tokanga;
- 'Oua na'a fakamālohi'i koe ke ke tali ha ngaahi fehu'i pe fai ha me'a 'oku 'ikai te ke loto ki ai;
- Fakamatala ki hono hiki 'o e ngaahi tu'utu'uni ki he tau'ataina ke fili pea ma'u ha tatau 'o ho'o palani tokanga pe fakamatala fakanounou 'o e palani tokoni;
- Talanoa mo ha supavaisa kapau 'oku 'ikai ke ke loto ki ai mo ho'o tokotaha ngaue;
- Koe ha fanongo fakataki 'o tatau ai pe kapau kuo ke fai ha launga;

- Fai ha launga 'o 'ikai manavasi'i ki ha kovi neongo kapau kuo ke kole ha fanongo fakataki;
- Talanoa mo ha taukapo 'aki ha'o telefoni ki he 1-888-201-1014;
- Fakafisinga'i 'a e ngaahi tokoni kotoa pe;
- Tuku ke 'oatu ta'etotongi atu 'a e ngaahi tokoni fakatonulea kiate koe kapau 'oku 'ikai ke ke lava 'o lea pe mahino lelei kiate koe 'a e lea Faka-Pilitania;
- Fili, ahi pe liliu ha kautaha 'oku fe'unga; mo e
- Ma'u e ngaahi ola 'o e sieke puipuitu'a ki ha taha fakafaituitui 'oku ke fili.

Ko Ho Ngaahi Fatongia

'Oku 'amoutolu 'a e fatongia ke:

- Tuku ke fakakakato 'e he tokotaha ngaue ko 'eni ho'o fakafuofua'i fakata'u 'i ha feitu'u 'oku faingamalie kiate koe;
- Tuku ke fakakakato 'e he tokotaha ngaue ki ho 'ataakai mo'ui 'o 'ikai toe si'i hifo he tu'o taha he ta'u;
- 'Omi ha fakamatala fe'unga ke fakakakato 'aki ho'o fakafuofua'i;
- Talaange ki ho'o tokotaha ngaue kapau 'oku fai 'e ha taha kehe ha ngaahi fili fakafaito'o pe fakapa'anga ma'au;
- Kau 'i hono fakatupulaki ho'o palani ki hono tokanga'i pe poupou'i koe, pea fakamo'oni hinga ki ai;
- 'Oku 'ikai lava ke totongi ho'o kautaha ki he ngaahi ngaue pe houa 'oku 'ikai fakamafai'i;
- Fili ho'o tokanga'i ho'o mo'ui lelei;
- Fili ha kautaha 'oku fe'unga;
- 'Omi ha feitu'u ngāue'anga malu;
- Tauhi 'a e ngaahi sieke 'oku ne tauhi 'a e puipuitu'a;
- Talaange ki ho'o tokotaha ngaue kapau 'oku 'i ai ha'o palopalema mo ho'o kautaha pe kapau 'oku 'ikai ke ke ma'u e ngaahi houa 'oku tala 'e ho'o kautaha;
- Totongi ho'o kautaha 'i he mahina kotoa pe kapau te ke tokoni 'i hono totongi ho'o tokanga;
- 'Oua 'e ngāue 'i ha founa 'e fakatu'utāmaki ai ha taha; mo e
- Talaange ki ho'o tokotaha ngaue pe 'oku 'i ai ha liliu 'i he:
  - ✓ Ko ho tu'unga fakafaito'o;
  - ✓ Ko e tokoni 'okú ke ma'u mei ho fāmilí pe ngaahi kautaha kehé;
  - ✓ Feitu'u 'okú ke nofo ai; pe
  - ✓ Ko ho tu'unga fakapa'anga.

Ngaahi Fatongia 'o e Tokotaha Ngāuē

Ko ho'o tokotaha ngaue 'oku fatongia 'aki ke:

- Anga faka'eieiki mo faka'apa'apa kiate kimoutolu;
- Tauhi ma'u ho'o totonu fakafo'ituitui;
- Talaatu 'a e me'a 'e lava 'e AL TSA mo e DDA, pe 'ikai lava, 'o fai ma'au;
- Ma'u ha fakamatala meiate koe mo e ni'ihiki kehe ke fai ha fakafuofua'i ke fakapapau'i e tu'unga ho'o tokoni pea fili pe ko e ha e ngaahi tokoni te ke lava 'o fili mei ai.
  - ✓ 'E kau 'i he sivi ho ngaahi malohinga, ngaahi fakangatangata, ngaahi taumu'a, mo e fie ma'u.
  - ✓ 'E kau 'i he sivi 'a e tokoni 'oku ke 'osi ma'u pe 'e lava ke ke ma'u mei he famili pe ngaahi kautaha kehe pea mo e founa 'oku ke fie ma'u ke fakahoko 'aki e ouau;
- Tokoni'i koe ke ke fa'u ha palani tokanga pe palani poupuu 'oku ne fakamatala'i 'a e tokoni 'i he tokanga'i fakatautaha pea fakakau ai ho'o ngaahi taumu'a fakatautaha, fie ma'u, mo e ngaahi fili;
- Ma'u ha fakamatala meiate koe mo e ni'ihiki kehe ke fakatonutonu ho'o palani tokanga pe palani tokoni 'i he ta'u kotoa pe pe 'i he taimi 'oku liliu ai ho tu'unga;
- 'Oatu ha taimi fe'unga ke ke 'oatu ai 'a e fakamatala 'oku fie ma'u;
- Fakalelei'i e ngaahi palopalema 'i ho'o palani tokanga pe palani tokoni 'i he'enu tu'u hake;
- Faka'apa'apa'i ho'o ngaahi totonu pea fai ha tokoni lahi ange 'i he hu ki he ngaahi ngaue kapau 'oku 'i ai ho'o neurological faka'atamai, sensory, pe ngaahi palopalema fakaesino; mo e
- Tokoni atu ke ke ma'u ha kautaha 'oku fe'unga kapau 'oku 'ikai ke ke lava 'o ma'u ha taha.

Ngaahi Fakahinohino Laka Ki Mu'a

'Oku ke ma'u 'a e totonu ke fai ngaahi fakahinohino laka ki mu'a. 'E lava ke kau 'i he na'e kimu'a ha malohi mo'ui pe power of attorney (tolonga 'o e loea) ki ho'o mo'uilelei. Ngaahi fakahinohino laka ki mu'a 'oku nau fakamatala'i fakanounou ho'o ngaahi faka'amu fekau'aki mo e me'a fakafaito'o mo e/pe tokanga'i 'o e mo'ui lelei faka'atamai, kau ai 'a e totonu ke tali pe fakafisinga'i 'a e faito'o, mo'ui lelei faka'atamai, pe faito'o tafa, 'i he taimi 'oku 'ikai ke ke ma'u ai 'a e poto faka'atamai ke fai 'a e ngaahi fili ko ia. Te ke lava 'o ta'ofi ho'o na'e kimu'a 'i ha fa'ahinga taimi pe.

Fakatokanga'i ange ki he kau fakatau mo e kau ngaue (title VI mo e VII) Washington Siteiti Department of Social and Health Services (Potungaue 'o e Ngaahi Tokoni Fakasosiale mo e mo'ui Lelei) ko ha faingamalie tatau pe ia pea 'oku 'ikai faka'ikai' 'o e tisi 'i ha fa'ahinga feitu'u pe 'o e ngaue ma'u'anga mo'ui, hono ngaahi polokalama pe ngaue 'i he fakava'e 'o e ta'u motu'a, tangata pe fefine, fakataukei fakasekisuale, tangata pe fefine/ fakahaa'i, tu'unga fakamali, matakali, tui fakalotu, lanu, tupu'anga fakafonua, tui fakalotu pe tui, ngaahi me'a fakapolitikale, tu'unga fakakautau, tukuange fakalangilangi 'o e Tau'ataia, Vietinemi Era, ne toki fakamavahe'i pe malu'i kehe, 'a e 'i ai ha sensory, faka'atamai, faingata'a'ia fakaesino pe ko hono faka'aonga'i 'o ha kuli kuo ako'i pe ko ha monumanu tokoni 'a ha taha 'oku faingata'a'ia fakaesino, totongi tatau pe fakamatala tukufakaholo.

Tokoni ki he Lesisita ki he Fili

Ko e Ngaue ki he lesisita ki he fili fakafonua 'o e 1993 'a e ngaahi siteiti kotoa pe ke fai ha tokoni ki he lesisita fili 'o fakafou 'i honau ngaahi 'ofisi tokoni ki he kakai. He 'ikai uesia 'e hono faka'aonga'i 'o e lesisita pe holoa ke lesisita ke fili 'a e ngaahi tokoni pe lahi 'o e ngaahi monu'ia 'e 'oatu 'e he tau'ataina ke fili ko 'eni. Kapau 'oku ke fie tokoni 'i hono fakafonu 'o e foomu lesisita ki he fili, te mau tokoni atu. Ko ho'o fili ko ia ke lesisita pe fakafisi ke lesisita, 'e 'ikai fakahahaholo pea faka'aonga'i pe ia ki he ngaahi taumu'a 'o e lesisita fili. Kapau 'oku ke tui kuo interfered 'e ha taha ho'o totonu ke lesisita pe fakafisi ke lesisita ke fili, ko ho'o totonu ki he totonu fakafisi ke lesisita ke fili, ko ho'o totonu ki he totonu fakafisi ke lesisita ke fili, pe te ke lesisita pe faka'aonga'i ke lesisita ke fili, pe ko ho'o totonu ke fili ho'o fa'ahi fakapolitikale pe ngaahi me'a fakapolitikale kehe, te ke lava 'o faile ha launga mo e:

Washington State Elections Office
(Ofisi fili 'o e Siteiti Washington)
PO Box 40229
Olympia WA 98504-0229
1-800-448-4881

Ko ho'o Fakamo'oni Hingoa

Tohi ho'o fakamo'oni hingoahe laine 'i lalo kapau 'oku mahino kiate koe ho'o ngaahi totonu mo e ngaahi fatongia pea mahino kiate koe 'a e ngaahi fatongia 'o ho'o tokotaha ngaue.

FAKAMO'ONI HINGOA 'O E KALAIENI

'AHO

FAKAMO'ONI HINGOA 'O E LEGAL REPRESENTATIVE

'AHO

Ko ho'ō Ngaahi Totonu mo e Ngaahi Fatongia 'i He Taimi 'oku Ke Ma'u Ai 'a E Ngaahi Tokoni 'oku fai 'e Aging and Long-Term Support Administration (Pule'i ā e Toulekeleka mo e Tokoni Taimi Loloa) (AL TSA) mo e Developmental Disabilities Administration (Pule'i 'o e Ngaahi Faingata'a'ia Fakaesino) (DDA)

NGAAHI FAKAHINOHINÓ

1. 'Oatu 'a e fomu ko 'eni ki he kalaieni 'i he taimi 'oku fakakakato ai 'a e 'uluaki fakafuofua'i 'o e CARE pea toe vakai'i 'a e palani tokanga pe palani tokoni. Kapau kuo 'osi ma'u 'e he kalaieni 'a e ngaahi tokoni pea na'e 'ikai ke ne fakamo'oni hinga kimu'a 'i he tatau ko 'eni 'o e fomu, 'oatu 'a e fomu ki he kalaieni 'i he sivi hoko. Toe vakai'i 'a e fomu mo e kalaieni ke tali ha fa'ahinga fehu'i fekau'aki mo e ngaahi totonu mo e ngaahi fatongia 'o e kalaieni.
2. 'Ai ke fakamo'oni hinga 'a e kalaieni pe ko e fakafofonga 'o e kalaieni 'i ha tatau 'e ua 'o e fomu ke fakahaa'i 'ene mahino ki he ngaahi totonu mo e ngaahi fatongia 'o e kalaieni 'i he taimi 'oku ma'u ai 'a e ngaahi tokoni 'oku fai 'e 'e Aging and Long-Term Support Administration (Pule'i ā e Toulekeleka mo e Tokoni Taimi Loloa) (AL TSA) mo e Developmental Disabilities Administration (Pule'i 'o e Ngaahi Faingata'a'ia Fakaesino) (DDA).
3. Faile ha tatau 'e taha 'i he faile faingata'a pe Document Management System (Founga Tokanga'i 'o e Fakamatala) (DMS) pea 'oange 'a e tatau 'e taha ki he kalaieni.